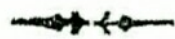

లక్ష వర్తి ప్రతకల్పం

లక్ష వర్తి ప్రతము.

శ్లో. శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజా,
ప్రసన్నవదనం ధ్యామే తస్యవిఘ్నోపశాంతయే.

ఆచమ్య, శుభేశోభనే ముహూర్తే ఆద్య బ్రహ్మణః...
ఏవంగుణవిశేషణవిశిష్టాయామస్యాం శుభతిథౌ మమప్రతక
లోప్తిక్తసంపూర్ణ ఫలావాప్త్యర్థరజస్సంపరేష్టకృతవ్యభిచా
రాదిరహస్య పాప నివృత్తిర్థం ప్రకాశకృతసమస్తదోష పరిహా

రార్థం ధర్మార్థకామమోక్షాది చతుర్విధ ఫలపురుషార్థసిద్ధ్యర్థం
 శ్రీలక్ష్మీనారాయణ దేవతాముద్దిశ్య, శ్రీలక్ష్మీనారాయణ దేవ
 తాప్రీత్యర్థం కలోపక్తప్రకారేణ షోడశోపచారపూజాంకరిష్యే
 తదజ్గత్వేన కలశారాధనం కరిష్యే. కలశస్య...సమాశ్రితాః.
 మం. ఓమ్. ఆకలశేషుధావతి...రాప ఓమ్. గజే చ...కారకాః.
 కలశోదకేన పూజాద్రవ్యాణి దేవమంటపమాత్మానం సంప్రా
 త్య, అథ లక్ష్మీనారాయణ ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్. మం.
 ఓమ్. అసుసీతేపున...పహ్నాయతే. ఆవాహితో భవ, సుస్థిరో
 భవ, వరదో భవ, సుముఖో భవ, సుప్రసన్నో భవ, స్థిరాసనం
 కురు. అథ ధ్యానమ్ సహస్రార్క ప్రతీకాశం పద్మపత్రనిభేక్ష
 ణం, కోటికందర్పలావణ్యం దివ్యమాల్యామ్బరావృతం, లక్ష్మీ
 సమేతం దేవేశం పీతకాశేయవాససమ్. స్థితవక్త్రముదా
 రాజం ధ్యాయేల్లక్ష్మీపతిం హరిమ్. శ్రీలక్ష్మీనారాయణస్వామి
 నేనమః ధ్యానంసమర్పయామి. ఆవాహయేజ్జగన్నాథం లక్ష్మ్యా
 సహ జగత్పతే, యావత్త్వాం పూజయిష్యామి తావత్త్వం
 సుస్థిరో భవ. శ్రీలక్ష్మీ...నమః ఆవాహనమ్. సింహాసనం మహా
 ద్వివ్యం హేమరత్నసమన్వితం, మయా నివేదితం తుభ్యం
 గృహాణ జగతః ప్రభో. సింహాసనం పాద్యం గృహాణ దేవేశ
 గంధపుష్పాక్షతైర్యుతం, కరుణాకర దేవేశ గంగాజలమిదం
 ప్రభో. పాద్యమ్. అష్టద్రవ్యసమాయుక్తం స్వర్ణపాత్రస్థితం
 జలం, గృహాణ దేవ సర్వజ్ఞ సర్వదేవనమస్కృత. అర్ఘ్యమ్.
 దేవదేవ జగన్నాథ పురాణపురుషోత్తమ, మయా దత్తమిదం
 తోయం గృహాణాచమనం ప్రభో. ఆచమనీయమ్. గోక్షీరదధి
 సంయుక్తం శర్కరామధుసంయుతం, గృహాణ దేవ సర్వజ్ఞ

సర్వగీర్వాణసేవిత. మధుసర్కమ్. పంచామృతైః కురు స్నానం
 వేదమస్త్రైః సుసంయుతం, గృహాణ దేవ సర్వజ్ఞః లక్ష్మ్యాసహ
 జనార్థన. పంచామృతస్నానమ్. నదీనాం చైవ సర్వాసా మా
 నీతం నిర్మలోదకం, స్నానం స్వీకురు దేవేశ నుయా దత్తం
 సురేశ్వర. శుద్ధోదకస్నానమ్. వస్త్రయుగ్మం మయా దత్తం
 సుసూక్ష్మం స్వర్ణనిర్మితం, గృహాణ దేవదేవేశ సర్వ వేదాంత
 గోచర. వస్త్రయుగ్మమ్. సువర్ణ తంతుభి ర్యుక్తం బ్రహ్మణా
 నిర్మితం పురా, ఆయుష్యవర్ధనం దివ్యం దదామి సురనాయక.
 యజ్ఞోపవీతమ్. శ్రీగంధం చందనోన్నిత్రం కర్పూరేణచసంయు
 తం, విలేపనం సురశ్రేష్ఠ తవ ప్రీత్యై దదామ్యహమ్.
 గంధాన్ ధారయామి. అక్షతాన్ ధవళాన్ దేవ శాలీయా
 స్తుండులాన్ శుభాన్, హరిద్రామిశ్రితాన్ శుభ్యం గృహాణా
 సురసంహర. అక్షతాన్. కరవీరైర్జాతీకుసుమైశ్చంపకైర్వకులై
 శ్శుభ్రైః, శతప్రత్యైశ్చ కల్పారై రర్చయేత్పురుషోత్తమమ్.
 పుష్పాణి పూజయామి.

అథాజ్ఞపూజా.

చంచలాయ నమః పాదౌ. చపలాయ నమః గుల్ఫౌ.
 సుపార్శ్వయే నమః పార్శ్వమ్. దీర్ఘజఙ్ఘాయనమః జఙ్ఘే. రమ్భారవే
 నమః ఊరూ. పురుషోత్తమాయనమః కటిమ్. పద్మనాభాయనమః
 నాభిమ్. సువక్షసే నమః వక్షఃస్థలమ్. దీర్ఘ బాహవే నమః
 బాహూన్. సుకంఠాయ నమః కంఠమ్. కేశవాయ నమః
 ముఖమ్. సునాసికాయ నమః నాసికామ్. నీలోత్పలశ్యామాయ
 నమః నేత్రే. నారసింహాయ నమః శిరః. సర్వేశ్వరాయ నమః
 సర్వాణ్యజ్ఞాని పూజయామి. ఇంద్రాయ నమః, అగ్నయే నమః,

యమూయ నమః, నిర్ఋతయే నమః, వరుణాయ నమః,
వాయవే నమః, కుబేరాయ నమః, ఈశానాయ నమః.

అథాష్టోత్తరశతనామపూజా.

“ఓమ్” అని మొదటను, “నమః” అని కడపటను జేర్చవలెను.

ఓం విష్ణవేనమః
ఐక్యీపతయే
కృష్ణాయ
వైకుంఠాయ
గరుడధ్వజాయ
పరబ్రహ్మణే
జగన్నాథాయ
వాసుదేవాయ
త్రివిక్రమాయ
దైత్యాస్తకాయ
మధురిపవే
తార్కవహాయ
సనాతనాయ
నారాయణాయ
పద్మనాభాయ
హృషీకేశాయ
సుధాప్రదాయ
మాధవాయ
పుణ్డరీకాయ
స్థితకర్త్రే

పరాత్పరాయ నమః
వనమాలినే
యజ్ఞరూపాయ
చక్రపాణయే
గదాధరాయ
ఉపేంద్రాయ
కేశవాయ
హంసాయ
సముద్రమథనాయ
హరయే
గోవిందాయ
బ్రహ్మజనకాయ
కైటభాసురమర్ధనాయ
శ్రీధరాయ
కామజనకాయ
శేషశాయి నే
చతుర్భుజాయ
పాశ్చజన్యధరాయ
శ్రీమతే
శార్ఙ్గపాణయే

౧౦

౨౦

౩౦

౪౦

జనార్దనాయ నమః
 పీతాంబరధరాయ
 దేవాయ
 సూర్యచంద్రవిలోచనాయ
 వత్సరూపాయ
 కూర్మతనవే
 శ్రోడరూపాయ
 సృకేసరిణే
 వామనాయ
 భార్గవాయ
 రామాయ
 హరినే
 కలికినే
 హయవాహనాయ
 విశ్వంభరాయ
 శింశుమారాయ
 శ్రీకరాయ
 కపిలాయ
 భ్రువాయ
 దత్తాత్రేయాయ
 అచ్యుతాయ
 అనంతాయ
 ముకుందాయ
 దధివాసాయ

౫౦

శ్రీనివాసాయ నమః
 ప్రద్యుమ్నాయ
 పురుషోత్తమాయ
 శ్రీకృష్ణకౌస్తుభధరాయ
 మురారాతయే
 అధోక్షజాయ
 ఋషభాయ
 మోహినీరూపధరాయ
 సంకర్షణాయ
 పృథవే
 క్షీరాబ్ధిశాయి నే
 భూతాత్మనే
 అనిరుద్ధాయ
 భక్తవత్సలాయ
 నరాయ
 గజేంద్రవరదాయ
 త్రిధామీ
 భూతభావనాయ
 శ్వేతదీపసువాస్తవాయ
 సూర్యమండలమధ్యగాయ
 సనకాదిమునిధ్యేయాయ
 భగవతే
 శంకరప్రియాయ
 నీలాకాంతాయ

౭౯

176

౮౦

౬౦

ధరాకాంతాయ నమః		బుద్ధావతారాయ నమః
వేదాత్మనే	॥	శాంతాత్మనే
బాదరాయణాయ	[య	లీలామానుషవిగ్రహాయ॥
భాగీరథీజన్మభూమిపాదపద్మా		దామోదరాయ
సతాం ప్రభవే		విరాడ్రూపాయ
స్వభవే		భూతభవ్యభవత్ప్రభవే
ఘనశ్యామాయ		ఆదిదేవాయ
జగత్కారణాయ		దేవదేవాయ
అవ్యయాయ		ప్రహ్లాదపరిపాలకాయ నమః

ఇతి విష్ణుష్టోత్రశతనామపూజాం సమర్పయామి.

177

(యద్యవకాశః, “విష్ణుసహస్రనామ పూజాం కరిష్యే”
ఇతి సుగల్ప్య విష్ణుసహస్రనామపూజాం కుర్యాత్.) దశాక్షం
గుగ్గులూపేతం సుగంధం చ మనోహరమ్. ధూపం గృహాణ
దేవేశ సర్వదేవసమస్కృత. ధూపమాఘ్రసయామి. ఘృత
వర్తిసమానుక్తం వహ్నినా యోజితం ప్రియం, అజ్ఞాననాశ
నం దేవ గృహాణ శ్రమనోహర. దీపం దర్శయామి. ధూపదీపా
నంతరం శుద్ధాచమనీయమ్. రాజాన్నం సూపసంయుక్తం శాక
చోష్య సమన్వితమ్. ఘృతభక్ష్య సమాయుక్తం నైవేద్యం
ప్రతిగృహ్యతామ్ మహానైవేద్యమ్ అమూనిఫలవర్యాణీసమ్పూ
ర్ణరసరన్ధ్రైః, స్థాపితాని పురోభాగే గృహాణ జగతః ప్రభో.
నానావిధ ఫలాని. శుద్ధాచమనీయమ్. పూగీఫలైస్స కర్పూరై
ర్నాగవల్లీవల్లైర్యుతం, ముక్తాచూర్ణసమాయుక్తం తామ్బూ
లం స్వీకురు ప్రభో. తామ్బూలమ్. తామ్బూలచర్వణానంతరం
శుద్ధాచమనీయమ్ నీరాజనం గృహాణేదం పంచవర్తిసమన్వితం,

తేజోరాశిమయం దత్తం గృహాణ త్వం సురేశ్వర. నీరాజనమ్.
 నీరాజనానంతరం ఆచమనీయమ్. ప్రదక్షిణంకరిష్యామి సర్వ
 భ్రమనివారణం, సంసారసాగరాంతాం త్వ ముద్ధరస్వ మహా
 ప్రభో. ప్రదక్షిణనమస్కారాన్. యస్య...మచ్యుతం మంత్ర
 హీనం శ్రీయాహీనం భక్తహీనం జనార్దన, యత్పూజితంమయా
 దేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే. ఆనయాపోడశోపచారపూజయా
 భగవాన్ సర్వాత్మకః శ్రీలక్ష్మీనారాయణఃసుప్రీతో సుప్రసన్నో
 వరదోభవతు ఆచరితవ్రతకల్పోక్తఫలసిద్ధిరస్తు. ఆచమ్య. పూ
 ర్వాక్ష...ప్రీత్యర్థంఅర్ఘ్యదానంకరిష్యే. శ్లో.సహస్రార్క ప్రకా
 శాయ సహస్ర శిరసేనమః, ఇదమర్ఘ్యం మయా దత్తం సంగృ
 హాణ జనార్దన లక్ష్మీ...ఇదమర్ఘ్యం ఏవం ద్వాదశార్ఘ్యాని (12)
 దద్యాత్. అనేన అర్ఘ్యదానేన లక్ష్మీ...భవతు. త్రివిక్రమాయ
 దేవాయ వాసుదేవాయ విష్ణవే, సర్వవ్రతఫలాధ్యక్ష వ్రతో
 క్తఫలదో భవ. ఇతి క్షమార్పణమ్.

ఇతి పూజావిధానం సమాప్తమ్.

ఉద్యాపన ప్రకరణమ్.

శ్లో. శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం,
 ప్రసన్నవదనం ధ్యాయే త్సర్వవిఘ్నోపశాంతయే.
 సర్వేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో నమః. ఆచమ్య. ప్రాణానాయ
 మ్య, శుభేశోభనే...ఏవంగుణవిశేషణవిశిష్టాయామస్యాంశుభ
 తిథౌ మమకల్పోక్తసంపూర్ణఫలావాక్త్యర్థం రజస్సంపర్కేష్ట
 కృతవ్యభిచారాది రహస్యపాపనివృత్త్యర్థం ప్రకాశకృత
 సమస్తదోషపరిహారార్థం శ్రీలక్ష్మీనారాయణదేవతా ముద్దిశ్య
 లక్ష్మీనారాయణదేవతాప్రీత్యర్థం లక్షవర్తివ్రతోద్యాపనాఖ్యం

కర్త కరిష్యే. తదాదౌ తదజ్ఞత్యేన శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం
 శాస్త్ర్యర్థం ఆభ్యుదయార్థం చ ఏభిర్తహజనైస్సహ స్వస్తి
 పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే. ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం
 మహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యే. ఇతి సంకల్ప్య, గణపతిపూ
 జాం పుణ్యాహవాచనం చ కృత్వా. అథ ప్రాగ్దేశే గోమయేనా
 నులిప్య రంగవల్లార్థాదిభిరలంకృత్య. తదుపఃపీఠం నిక్షేప్య తదుపరి
 అష్టదశపద్దం లిఖత్వా, తత్ర శ్చేతవస్త్రద్వయం పరిస్తీర్య
 (తెల్లనిరెండుబట్టలుపఱచి) తదుపరి పంచ ప్రస్థతండులాణి నిక్షే
 ప్య. (అయిదుమానిరలబియ్యముబోసి) తన్తద్ధే అష్టదశపద్దం
 లిఖత్వా, తత్ర తామ్రలోహప్రధానకలశం నిధాయ, తత్కలశే
 పంచపల్లవాని నారికేళం చ నిక్షేప్య నూతనవస్త్రమూవేష్ట్య
 (క్రొత్తబట్టచుట్టి) తత్కలశే గంగాజలం పూరయిత్వా మంటప
 స్య ఈశాన్యమారభ్య ప్రాగాదిక్రమేణ త్రయస్త్రింశత్కల
 శాన్ సప్రతిమాన్ సవస్త్రాన్ నిధాయ, మంటపస్య దక్షిణ
 దిగ్భాగే కనకనర్తిసహితకాంస్యపాత్రే లతవర్తిదీపారాధనం
 కుర్యాత్. తత్ర గోఘృతం నిధాయ కాంస్యపాత్రాభావే మృ
 గ్నయపాత్రే దీపారాధనం కుర్వన్తి ఏవంగుణవిశేషణ...
 తిథౌ మమ ఇహ జన్మని జన్మాంతరేషు చ సంజాతసమస్తపాప
 క్షయార్థం విశేషేణ అస్తికా జన్మని ప్రథమార్తవదినమారభ్య
 ఏతావత్పర్యంతం ఋతుకాలికాశాస్త్రీయనియమలోపేన అజ్ఞాన
 తో రజస్వలాన్యోన్య స్పర్శానిదోషేణ చ సంపాదితమహాపాప
 నివృత్త్యర్థం కామణో నిషిద్ధకాలకృతసురతాదిదోషప్రాయ
 శ్చిత్తార్థం కాయకవాచికమానసికాన్యతమవ్యభిచారపురుష స్త్రీ
 సంభాషణాదిప్రాయశ్చిత్తార్థం పాతివ్రత్యధర్మలోపప్రాయశ్చి

త్తార్థం శరీరారోగ్యసిద్ధ్యర్థం సమస్తవోషపరిహారార్థం శ్రీ
 లక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థం స్కాందపురాణోక్త కల్పప్రకారేణ
 యావచ్ఛక్తి ధ్యానావాహనాది షోడశోపచారపూజాం కరి
 ష్యే. ఆదౌ లక్షవర్తదీపారాధనం కరిష్యే. తత్రమంత్రః.
 ఓమ్. ఉద్ధిప్యస్వజాతవేదోపఘ్నం నిర్మతిం మమ, పశూగ్ంశ్చ
 మహ్యమావహ జీవనం చ దశో దిశ. జ్యోతిష్కనీం త్వా
 సాదయామి జ్యోతిష్కృతం త్వాసాదయామి జ్యోతిర్విదంత్యా
 సాదయామి భాస్వతీం త్వా సాదయామి జ్వలంతీం త్వా సాద
 యామి మల్లలాభవంతీం త్వా సాదయామి దీప్యమానాంత్యా
 సాదయామి రోచమానాం త్వా సాదయామ్యజస్రాంత్యా సాద
 యామి బృహజ్జ్యోతిషం త్వా సాదయామి బోధయంతీం త్వా
 సాదయామి జాగ్రతీం త్వా సాదయామి. ప్రయాసాయస్వాహా
 ౨౨యాసాయ స్వాహా వియాసాయ స్వాహా సుయాసాయ
 స్వాహా ద్యాసాయ స్వాహా శుచే స్వాహా శోకాయ స్వాహా
 తప్యత్వై స్వాహా తపతే స్వాహా బ్రహ్మహత్యామై స్వాహా
 సర్వస్వై స్వాహా. ఇతి ప్రణమ్య. మంత్రసోప్తరదిగ్భాగే వంశ
 పాత్రయగ్గం నిధాయ, పునః సంకల్ప్య. పూర్వోక్తేషమగుణ
 ...శుభలిఙ్గాలక్షవ్రతోద్యాపనాజ్ఞం ప్రతిమాశోధనం కరిష్యే.
 (దధిసర్పిర్మధుక్షీరైః శర్కరేణ ఫలైస్సహ, సత్కాశనం ప్రకుర్వీత
 ప్రతిమాం శోధయేత్తతః) మంత్రః. ఆస్థాయస్వ...గధే.
 ఇతిక్షీరేణ దధిక్రావ్ణ్యో...తారిషత్. ఇతిదధ్నా, శుక్రమసి
 ...రశ్మిభిః ఇతి ఘృతేన. మధునాతాముతాయతే...భవస్తుతః.
 ఇతి మధునా. తాశ్శర్కరాభవన్, తచ్ఛర్కరాణాగ్ం శర్క
 రత్వం, వజ్రవైశర్కరాః పశురగ్నిర్యచ్ఛర్కరాభిరగ్నిం పరి

మినోలి, వచ్చేటై వాస్తే పశుకా పరిగృహ్లాతి. తస్తాద్వజ్జేణ
 పశవః పరిగృహ్లాతాః, తస్మాత్ స్థేయా సస్థేయసో నోపహరతేత్రి
 సప్తాభిః పశుకావసన్య. ఇతి శర్కరయా ఆపాహిష్ఠామయా...
 చ నః ఇతి ఉపదామృతేనశుద్ధోదకేనప్రత్యాశ్య. ఉత్తమాగణ
 వాధస్య పూజా ఉపదామృతశుభా, భక్తాభీష్టప్రదా తస్తాద్ధ్యాయే
 త్తం విధున్మయామయే. ఓం గణానాంత్యాగణపతిగ్ం...నాద
 నమ్. గణపతిఃరానానా మూః, అథ పీఠపూజాం కుర్యాత్.
 ప్రాద్వారే ద్వారశ్రియై నమః, ధారే నమః, విధాత్రేనమః,
 దక్షిణద్వారే ద్వారశ్రియై నమః, చండాయ నమః, ప్రచండా
 యనమః, పశ్చిమద్వారే ద్వారశ్రియై నమః, జయాయనమః
 విజయాయనమః, ఉత్తరద్వారే ద్వారశ్రియై నమః, బలాయ
 నమః, ప్రబూజాయనమః, గుర్ధే చిచ్ఛక్త్యేనమః, సత్త్వాయనమః,
 రజసేనమః, తమసేనమః, సత్తేభ్యోనమః, దశేభ్యోనమః, కేసరే
 భ్యోనమః, కెన్ద్రేభ్యో కర్ణికాయై నమః, తన్తభ్యే దశకలాత్కనే
 వహ్నిమండలాధిపాయనమః, వహ్నిమండలాధిపతయే బ్రహ్మణేనమః,
 తన్తభ్యే ద్వాదశకలాత్కనే సూర్యమండలాయ నమః, సూర్య
 మండలాధిపాయనమః, విష్ణవేనమః. తన్తభ్యే షోడశకలాత్కనే దుద్రా
 యనమః, షోడశకలాత్కనే చంద్రమణ్డలాధిపతయే సర్వేశ్వరా
 యనమః, తన్తభ్యే సావర్ణమండలాయ నమః, తన్తభ్యే సహస్ర
 దశపద్మాయ నమః, తన్తభ్యే కల్పవృక్షాయనమః, తన్తభ్యే నవ
 రత్నఖచితసంహతనాయనమః అథ త్రయస్త్రింశత్కలశోపరివృథ
 కృథక్ దేవతానాం ఆవాహనం కుర్యాత్. ఆగచ్ఛదేవదేవేశ
 లక్ష్మ్యోసహజనాత్మక, ఇమాంమయా కృతాం పూజాంగృహాణ
 సురపూజిత, ఓమ్. సారాయణాయవిద్మహే వాసుదేవాయధీమ

హి, తన్నోవిష్ణుఃప్రచోదయాత్. శ్రీలక్ష్మీనారాయణం సాంగం
సవాహనం సపరిచ్ఛదమావాహయామి, స్థాపయామి పూజ
యామి తతః బ్రహ్మమంటపే బ్రహ్మకలశే—శ్లో. బ్రహ్మణా రక్ష
గౌరాజ్ఞం చతుర్వక్త్రం జగత్ప్రభుం, అక్ష స్రక్కుండికాభీతి
వరపాణిం విచింతయే. మన్తః. బ్రహ్మ దేహానాం పదవీః కవీ
నామృషిర్విస్తానాం మహిషోమృగాణామ్. త్యేహోగృధ్రాణాం
స్వధితిర్వనానాగ్ం సోమః పవిత్రమత్యేతి-తేనన్. బ్రహ్మణాం
సాంగం...కవాహయామి ఇత్యావాహ్యా, అథ ఇంద్రోఽపభ్రష్ట
దిక్పాలకా నాపాహయేత్. ఇంద్రోఽమరావతీనాథః శచీ
దేవ్యాస్తు నాయకః, వజ్రయుభశ్చ ప్రాచీశః తస్య చైరావతో
గజః. మంత్రః ఓమ్. ఇంద్రం వో విశ్వతస్పరి హవామహే
జనేభ్యః, అస్తాకమస్తు కేవలః. ఇంద్రం లోకపాలం మావా
హయామి, స్థాపయామి పూజయామి. శ్లో. అగ్నిస్తేజోవతీవాసీ
స్వాహాదేవ్యాః ప్రియః పతిః, మేషారూఢః శక్తిధరః దిశ్యా
గ్నేయాం ప్రతిష్ఠితః. మంత్రమ్. అగ్నిం దూతం వృణీమహే
హోతారం విశ్వభేషజం, అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుమ్. అగ్నిం
లోకపాలక మావాహయామి. శ్లో. యమస్సంయమనీనాథః
శ్యామలాయా మనః ప్రియః, దండభృన్మహిషారూఢో దక్షిణ
స్థాం దిశి స్థితః. మంత్రః. యమాయసోమగ్ సునుత యమా
యజుహతా హవిః, యమగ్ం హ యజ్ఞో గచ్ఛత్యగ్నిదూతో
అలంకృతః. యమం లోకపాలకమావాహయామి. కృష్ణాం
గనా పురం యస్య దీర్ఘా భార్యా నరో హయః, శస్త్రకుంతో
నిర్పతిశ్చనైర్బుత్యాం దిశి సంస్థితః. పూషాణః పరా...శృష్ణ
యా సహ, నిర్పతిం లోకపాలకమావాహయామి. శ్లో. పురీ

శ్రద్ధావతీ యస్య ప్రియభార్యా చ కాలికా, నక్రవాహః పాశ
 ధరో వరుణః పశ్చిమేశ్వరః. మంత్రః. ఓమ్. ఇమం మే వరుణ
 ...చకే, వరుణ లోకపాలకమావాహయామి. శ్లో. వాయు
 ర్గంధవతీనాథః కించ తస్యాంజనాప్రియా, సారజ్జవాహోద్విజ
 భృత్ వాయుస్త్వాం దిశి వర్తతే. మంత్రః. ఓమ్. తవ వాయు
 వృ...ణీనుహే. వాయుం లోకపాలకమావాహయామి. శ్లో.
 కుబేరశ్చలకానూం తు చిత్రరేఖా ప్రియాంగనా, హయో
 వాహః భద్రధర ఉపిచ్యాం దిశివర్తతే. మంత్రః. ఓమ్. సోమో
 ధేనుగ్ం సోమోఽర్చ్యస్తమాశుం, సోమో వీరం కర్తవ్యం
 దదాతు, సాసన్యంవిదధ్యగ్ం సఫేయం, పితుః శ్రవణం యో
 దదాతితస్మై. కుబేరం లోకపాలకమావాహయామి. శ్లో. యశో
 వతీశ ఈశానః పార్వతీపరమేశ్వరః, ఈశాన్యాం దిశి స
 భాతి వృషారూఢస్త్రిశూలభృత్. మంత్రః. తమిశాన
 జగత స్తస్థుఃస్థితిం, ధియం జిహ్వ మనసే హూమహేవయం,
 పూషా నో యథా వేదసామసద్వృధే రక్షితా సాయురదభ్యః
 స్వస్తయే. ఈశానం లోకపాలకమావాహయామి శ్లో. ఉత్తుంగ
 వృషభారూఢం పద్మపత్తాయతేక్షణం, క్షేత్రపాలమహం
 వందే సర్వారిష్టస్య శాస్తయే. మంత్రః. ఓమ్. క్షేత్రస్య పతినా
 వయగ్ం హి కేనేవ జయామసి, గామశ్వం పోషయిత్సువా
 సనో మృడాతీహృతే. క్షేత్రపాలకమావాహయామి. శ్లో. అభీ
 ష్టమభయం శీఘ్రం మనసా చింతయన్నపి, పూజయేత్సర్వకా
 ర్యేషు గృహే చ జయసిద్ధయే. మంత్రః. ఓమ్. యత ఇన్ద్రభ
 యామహేతతో నో ఆభయం కృధి, మఘంక ఛర్దిత ఉతన్న
 ఉతయేవిగ్విటో విమృథోజహి. అభయంకరమావాహయామి.

శ్లో. ఊర్ధ్వస్థితం మహాకాయ మస్తరితే మరుత్పథే, పూజయే
 ద్భక్తియుక్తం చ మనోగతవిధాయినమ్. మన్తః. ఓమ్ ఊర్ధ్వ
 ఊఘః ఊతయే తిష్ఠా దేవో న సవితా, ఊర్ధ్వోఽపజన్మసని
 తా యజుదిభిర్వాగభ్యర్చిహ్వాయామహే. ఊర్ధ్వపురుషమా
 వాహయామి. శ్లో. చిత్రవర్ణాం ధరాంసోమ్యాం సర్వసస్యాల
 యాం శుభాం, చిత్తయేద్భక్తిమాణ రక్తిబలముక్తికరా
 మ్ముజామ్. మన్తః. ఓమ్ సోమనాపృథివిభ వాగృహే తాని పేశినీ,
 యచ్ఛాపః శర్త్తసప్రధాః పృథివీమావాహయామి. శ్లో. మాన
 దండం కరాజ్జేన వహంతం భూమిశోభనం, వన్దేఽహం వాస్తు
 పురుషం శయానం శయనేశుభే. మన్తః. ఓమ్ వాసోర్ధ్వతేప్రతి
 జానీహ్యస్తాంత్స్వాపేశో అనమితౌ భవానుః, ఓమ్ ల్యేమా
 హే ప్రతితన్నో జపస్వ శన్న ఏథి ద్విషదే శం దతుష్ప
 వాస్తుపురుషమావాహయామి. శ్లో. గతుత్తే ద్విహం దహంశం
 శజ్జచక్రధరం హరిమ్. వీతామ్బుగం వృణి థాన్యమేర్ష్యం
 భీష్టస్య సిద్ధయే. మన్తః. ఓమ్ ఇదం విష్ణుర్విదక్రమే. త్రధా
 నిదధే పదిమ్. సమూఢమస్య పాగ్ంసురే. త్రమహావిష్ణు
 మావాహయామి. శ్లో. క్షీరాధిపుత్రికే దేవి స్వాదేవసు
 పూజితే, మత్పూజా గృహ్యతాం దేవి సుస్థితే నిమలా
 సనే మన్తః. ఓమ్ సక్తుమివ తిత్తదనా పుస్తో ముత్ర ధీ
 రా మనసా వాచ మక్రత, అత్రాసఖాయః సఖ్యాని జానతే
 భద్రైషాం లక్ష్మీర్నియతాధివాచి. శ్రీమహాలక్ష్మీ మావాహ
 యామి. శ్లో. జ్వాలామాలాపరివృతం వహ్నిమండలమభ్యగం,
 థ్యాయేత్కళాదశయుతం శక్తిధారిణమిశ్వరమ్. మన్తః.
 కద్రుద్రాయ ప్రచేతనే మీధుష్టమాయ తవ్యనే, వోచేమశం

తమసగ్ం హృదే. రుద్రమావాహయామి. శ్లో. గౌరీం సువర్ణ
వర్ణాభాం స్వర్ణపద్మసువాసినీం, పాశాబ్జుశధరాం భూతి
ధరాం చ శివవల్లభామ్. మన్తః. ఓమ్. గౌరీమిమాయ సలి
లాని దక్ష త్యేకపదీ ద్విపదీ నా చతుష్పదీ, అష్టాపదీ నవపదీ
బభూవుషీ సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్న. గౌరీమావాహ
యామి. శ్లో. అచ్యుతః కల్పశృక్షశ్చ అనంతః కామధేనవః, చి
న్తామణీస్తు గోవిన్దో నామత్రయముదాహృతమ్. అచ్యుతాయ
నమః, అసంతాయ నమః, గోవిన్దాయ నమః, ఆవాహయామి
స్థాపయామి పూజయామి. తతః కల్పోక్తప్రకారేణ సర్వోప
చారైః పూజయేత్.

లక్షవర్తి షీరతర్పణమ్.

ఆచమ్య ఏవంగుణ...తిథౌ శ్రీలక్ష్మీ...త్యర్థం మయా 2
2చరితలక్షవర్తివ్రత పరిపూర్తిద్వారా సకలఫలావాప్త్యర్థం
లక్షవర్తివ్రతోద్యాపనాజ్ఞం యవసహితషీరతర్పణం కరిష్యే.
ఇతి సంకల్ప్య. నారాయణాయ విద్మహే...చోదయాత్. ఇతి
మంత్రేణ 10,000 అయుతసంఖ్యయా షీరతర్పణం విప్రైః
కార్యం అనేనషీరతర్పణేన భగవాన్ సర్వదే...వరదోభవతు
ఏతత్ఫలం శ్రీలక్ష్మీనారాయణార్పితమస్తు. ఆచరితవ్రత సంపూర్ణ
సకలఫలావాప్తిరస్తు.

అథ లక్షవ్రతాజ్ఞహోమవిధిః.

ఆచమ్య. ఏవంగుణ...తిథౌ శ్రీలక్ష్మీ...త్యర్థం ఆచరితస్య
వ్రతస్య పరిపూర్తిద్వారా సకలఫలావాప్త్యర్థం శ్రీలక్ష్మీనా
రాయణదేవతాముద్దిశ్య శ్రీలక్ష్మీ...త్యర్థం సమిదాజ్యచరుప్రీ
హిభిః చతుర్విధహోమం కరిష్యే. లక్షవర్తివ్రతాజ్ఞహోమం.

మాధమాచార్యం త్వాం వృణే, బ్రహ్మణం త్వాం వృణే.
 సమిదాజ్యహోమమస్తదర్థం భవంతః కుర్వస్తు. చతుప్రహి
 హోమమస్తదర్థం భవంతః కుర్వస్తు. వృణాః స్తః తథా
 కుర్తః. ఇతి ప్రతీతచనం ఋత్విశ్విర్యాచ్యమై తదంగమగ్ని
 ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే. శ్వేతతన్దులమాణ్డేస ప్రాదేశమాత్రం
 స్థంధిలం చతురశ్రమండలం కల్పయిత్వా. ద్వాభ్యాం దర్భ
 భ్యాముల్లిఖ్య స్థండిలోల్లేఖనాదికం సంస్మి కుర్యాత్. అథ
 ప్రతిష్ఠితేగ్నోచుగ్గ్నోశ్రవయిత్వా అభిఘోర్య సిధాయ. తత్ర
 షట్పత్రప్రయోగవిధిప్రకారేణ కుర్యాత్. (అజ్యహోమః.)
 (ఏకం ద్వేత్రీణిచత్వారి, ఇత్యాజ్యం గృహీత్వా.) అగ్నయే
 స్వాహా, ఉత్తరాద్ధపూర్వాధే. అగ్నయ ఇదం న మమ, (186
 కం...త్వారి,) సోమాయస్వాహా, (దక్షిణాద్ధపూర్వాధే, సో
 మాయేదం న మమ. తతః సుత్యుపస్తీర్య చదుమధ్యాద్విర
 వదాయ, అభిఘోర్య, హవిః ప్రత్యభిఘోరయతి. ఏమి. నారా
 యణాయ విద్మహే...చోదయాత్స్వాహా. శ్రీనిష్ఠవేనారాయ
 ణాయేదం న మమ, సక్తుమిచతిత ఉనా...వాదిస్వాహా, లఙ్ఘ్యా
 ఇదం న మమ. నారాయణగాయత్ర్యా సహస్రసంఖ్యయా
 హోమః కార్యః. తతః జయాదిహోమః పూర్ణాహుతిశ్చ
 కార్యః.

అథ దశ దానమంత్రాః.

దేశకాలాసంకీర్త్య. ఏవం...శ్రీలక్ష్మీనారాయణదేవతా
 ప్రీత్యర్థం మమ సకలపాపక్షయార్థం మదాచరిత లక్షవర్షిత
 పరిపూర్ణార్థం తదంగత్వేన. యథాశక్తి దశదానాని కరి
 ష్యే. తతః ప్రతిగృహీతారం బ్రాహ్మణమామవ్రత్య. శ్రీమహా

విష్ణుస్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇదమాసనం, (సుఖాసనం,
 ఇతి ప్రతివచనం, ఇదం పాద్యం, (సుపాద్యం ఇతి ప్ర. వ.) న
 మోఽస్త్యనంతాయ సహస్రమూర్తయే సహస్రపాదాక్షి
 శిరోరుబాహవే, సహస్రనామ్నే పురుషాయ శాశ్వతే సహస్ర
 కోటీయుగధారిణే అయంవో గంధః, అలంకారాధా ఇమేఅక్ష
 తాః, (సంప్రక్షతాః,) సకలారాధనైః స్వర్చితమస్తు. తతః గో
 దానే గోపూజాం కృత్వా, ఓంభూ...దయాత్. ఇతి జలేన సం
 ప్రోక్ష్య, గవామంగేషు తిష్ఠన్తి భువనాని చతుర్దశ, యస్తాత్త
 స్తాచ్ఛివం మే స్యాదతః శాన్తిం ప్రయచ్ఛ మే. అస్మై బ్రాహ్మ
 ణాయ శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయ యజుశ్శాఖా (ఋశ్శాఖా)
 ధ్యాయినే...సగోత్రాయ...శర్తవ్యే ప్రతిగ్రహీత్రే శ్రీమాన్...
 గోత్ర...శాఖీయః...శర్తాదాతాధర్తపత్నీ సమేతోఽహంమమ
 సకలపాపక్షయార్థం శ్రీలక్ష్మీనారాయణప్రీత్యర్థం వ్రతపరి
 పూర్త్యర్థం స్వర్ణ శృంగీం రౌప్యఖురాం తామ్రపుష్పాం కాంస్య
 దోహనాం షస్త్రాలంకారసంయుతాం పయస్వినీమిమాం గాం
 సవత్సాం సదక్షిణాం సతాంబూలాం శ్రీమహావిష్ణుప్రీతిం
 కామయమానస్తుభ్యమహం సంప్రదదే న మమ. ఇత్యుదక
 ధారాపూర్వందద్యాత్, దేవస్యత్వా...గృహ్లామి. ఇతిప్రతిగృ
 హ్ణీయాత్. గోదానసాద్ధుణ్యార్థం దక్షిణాతాంబూలదానంతు
 భ్యమహం సంప్రదదే న మమ. గవ అభావే గోమూల్యం వా
 దద్యాత్. అథ దశ దానాది విశేషదానాని చ కుర్యాత్.
 తతఃపరం మనసోద్దిష్టదానాని కుర్యాత్. దశదానాని. గోభూతిల
 హిరణ్యాజ్యవాసో ధాన్యగుడానిచ, రౌప్యం లవణమిత్యా
 హుర్దశదానాః ప్రకీర్తితాః. ఇతి దశదానాదివిషయఃసమాప్తః.

సుపుణ్యే నైమిశారణ్యే నానాద్రుమలలయితే, తత్ర
స్థితా మహాభాగాః పుణ్యా బహుస్ తత్మాః. ఆగతం చ మహా
భాగం వేదశాస్త్రార్థకోవిదం, వ్యాసశిష్యం పురాణజ్ఞం పూజ
యిత్వా యథావిధి. ఉచుః ప్రాంజలయః సప్తే లవసా ద్యో
తతప్రభాః. ఋషయ ఉచుః. నారీణాం గోప్యపాపానాం రజ
స్సంపర్కజాని చ, తాసాం ముక్తిప్రదం గుహ్యం ప్రతంబ్రా
హి మహామతే. సూతఉచాచ. సాధుపృష్టం మహాభాగా య
న్తాం పృచ్ఛథ సాదరం, తదిదానీం ప్రత్యక్షామి శృణుభ్యం
మునిపుంగవాః. పురా కైలాసశిఖరే హేమప్రాసాదసత్తమే
రత్నసింహాసనాసీనం శంభుం శాశ్వతమన్యాయమ్. పార్వతి
భక్తిసంయుక్తా ఇదంవచనమబ్రవీత్, పార్వత్యువాచ. దేవదేవ
జగన్నాథ నమస్తే కరుణాకర, నమస్తేఽస్తు సుగంధ్యక్ష మయి
వాత్సల్యమస్తిచేత్. నారీణాం గోప్యపాపానాం పాపాని వివి
ధాని చ, పరవాసాదిజం పాపం భర్తృ నిష్ఠురభాషణాత్. భూ
ణహత్యాదిజం పాపం గర్భభేదాదిజం తథా, పగమర్త్యాదికా
మార్థం రజః సంకరజం తథా. అసత్యం నాల్పపం నానా
విషయకామనాత్, పతివంచనజం పాప మన్యప్రహసనవిధం భ
వేత్. సుందరం పురుషం దృష్ట్వా భ్రాతరం పితరం తథా,
యోనిర్ద్రివతి నారీణాం తేజః స్పర్శాద్భృతం యథా. గర్భవి
చ్ఛేదకరణాత్పక్షి భేదాత్తదైవచ, పాపవిక్రయతః పాకద్రవ్య
స్యాపహరాత్తథా. పాపాని వివిధాన్యాసాం సంతిలోకే మహా
మతే, తస్మాత్తాసాం గతిర్నాస్తి కథం ముక్తిర్భవిష్యతి. క్రూ
రతా పిశునత్వం చ నిర్దయత్వం చ సాహసం, లోలుపత్వం

గృహదా చేత్కథం తాసాంహి నిష్క్రతిః. కేనోపాయేన దేవేశ
మయి వాత్సల్యమస్తీచేత్, వద శీఘ్రం మహాదేవ ముక్తిర్భవతి
కేన వా. పార్వత్యా వచనం శ్రుత్వా సర్వాసాం ముక్తిదాయ
కం, ఉవాచ సస్తితం వాక్యం సర్వలోకనమస్కృతః. ఈశ్వర
ఉవాచ. సాధు చోక్తం త్వయా భద్రేస్త్రీణాం లోకోన విద్యతే,
వ్రతమస్తి శుభేలోకేసర్వసంపత్ప్రదాయకమ్. పార్వత్యువాచ.-
కేన చాదౌ పురా చీర్ణం మర్త్యలోకే ప్రకాశితం, కింమంత్రైః
పూజ్యతే దేవ కింపుష్పైః కింఫలం భవేత్. కాని మంత్రాణి దే
వేశ వ్రతస్యాస్య మహామతే, ఉద్యాపనవిధానం చ త్వయా
వాచ్యందయానిధే. బ్రూహి సర్వం సురాధ్యక్ష తత్ర కా నామ
దేవతా. ఈశ్వరఉవాచ. శృణు దేవి ప్రవక్ష్యామి గుహ్యద్గుహ్య
తమం శుభం, అనాయాసేన మర్త్యానాం నారీణాంచ విశేషతః.
పుత్రపౌత్రధనైశ్వర్యదాయకం సర్వసాధనం, లక్షవర్తివ్రతం
నామ సర్వకామఫలప్రదమ్. లక్షవర్తివ్రతం లోకే యా నారీ
కురుతే ముదా, లక్షజన్తార్జితం పాపం తస్మాన్తాదేవ నశ్యతి. వ్ర
తస్యాస్య క్రమం వక్ష్యే శృణు పార్వతి సాంప్రతం, ఆపాధస్య
సితే పక్షే దశమ్యాం నియతో వ్రతీ. ఏకవారం తు భుంజీత
విష్ణోః ప్రిత్యై శుభాననే, ప్రాతరుత్థాయ నియత ఏకాదశ్యా
మతంద్రితః. ఆహ్నికం తు తతః కృత్వా వ్రతీ సంతుష్టమాన
సా, దేవదేవ జగన్నాథ లక్ష్మ్యా సహ జగత్పతే. తవ ప్రితికరం
దివ్యం లక్షవర్తివ్రతం హరే, కరిష్యామి జగన్నాథ అనుజ్ఞాం
దాతు మర్హసి. నిర్విఘ్నంకురుదేవేశ దేవదేవరమాపతే, సంకల్ప
మేవం కృత్వాఽదౌ వ్రతమేతదుపక్రమేత్. మూఢాదిదోష
రహితే అఖండాయాం తిథౌ వ్రతీ, ఆపాధస్య సితే పక్షే ఏకా

దశామ్యముపక్రమేత్. ఉపవాసప్రతానీహప్రతీకుర్యాదనన్యధీః,
 వర్తయో లక్షసంఖ్యాశ్చ కారయేచ్చ యథాక్రమమ్. కార్తి
 కే శుక్లపక్షే చ ఏకాదశ్యాం సమాపయేత్, ద్వాదశ్యాం కా
 రయేద్దేవి హోమం బ్రహ్మణభోజనమ్. ఇతరాణి చ వర్జాని
 పార్ణనూస్యాం సమాపయేత్, లక్షవర్తికృతై ర్దీపై ర్ముత
 నీరాజనైరపి. ప్రత్యహం పూజయేద్దేవం యువల్లక్షం సమా
 పయేత్, సువాసినీనాం నారీణాం విధవానాం తదైవ చ. గో
 ప్యాని చైవ పాపాని ప్రకటాని తదైవ చ, ప్రాయశ్చిత్తవిహీ
 నాని దుస్సహన్యపి వల్లభే. లక్షవర్తిప్రభావేన సర్వే నశ్యంతి
 నిశ్చితం, కోటయో బ్రహ్మహత్యానా మగమ్యాగమకోటయః.
 దహ్యంతే లక్షవర్తినాం దీపానామనలోకతః. పూర్వశుక్లవాచ. 190
 పూర్వం కయా కృతం చైతద్వృతం శంకర మే వద, తత్సర్వం
 శ్రోతుమిచ్ఛామి కృపాఽస్తి యది తేఽనఘ. ఈశ్వరఉవాచ.-
 ఇతిహాసం ప్రవక్ష్యామి సర్వపాపహరం శుభం, ఆర్యావర్తే
 పురా కాచి ద్వేశ్యాఽభూల్లక్షణాహ్వయా. తస్యాభుజ్జః
 శూద్రోఽభూద్దాసో నామ యువా బలీ. సా లక్షణా ఋతు
 స్నాతా స్థితా గోదావరీతతే, అవిదూరే దదర్శాథ బ్రహ్మణీం
 మృతభర్తృకాం, బాల్యే వైధవ్యదోషేణ రుదన్తీం కురరీ
 మివ. మృతం పతిం పురః స్థాప్య బంధుభిః పరివారితాం, విలప
 న్తీం తు సా వీక్ష్య శనైస్తాం ప్రత్యపద్యత. లుతన్తీం భువి
 కాయేన ముహూర్హన్తీమురో బహు. దృష్ట్వా సా
 లక్షణా వాక్యం స్వభుజంగమువాచ హ. కులజానాం చ
 నారీణాం దశేయమతిదారుణా, పరవశ్యం చ నారీణాం దుఃఖ
 మామరణాంతికమ్. మృతాపత్యం చ వైధవ్యం తదైవాపుత్ర

తా స్త్రీయాః, అసహ్యమేతత్త్రితయం వైధవ్యం తత్ర చోత్త
 రమ్. బాలేయం శోచలేతీవ కస్యేదం కర్తవ్యం ఫలం, నివర్త్య
 తే వా కేనేదం కో వా వేత్తి వదానఘ. ఉవాచ దాసనా
 మాఽసౌ భుజంగశ్చ శుభం వచః, శృణు భద్రే ప్రవక్ష్యామి
 ప్రప్రాసృష్టాః పురా ద్విజాః. దేహీనాం చైవ లోకానాం హి
 తార్థం మన్తకోవిదాః, శాస్త్రజ్ఞానాత్స్విభావాచ్చ జీవినాం
 చ పురాకృతమ్. జానన్తి కర్తజఫలం వదన్తి చ దృఢవ్రతాః,
 భుజజ్వలచనం శ్రుత్వా తథాహితి చ సా పునః. తత్రాగతం
 మహానృథం వేదశాస్త్రార్థకోవిదం, యాజకం నామ విప్రేం
 ద్రం జ్వలన్తమివ భాస్కరమ్. పప్రచ్ఛేదం దయాధీనా త్యక్త
 కౌతుకమాససా, మునే త్వహం దురాచారా కులటా లక్షణా
 భిధా. తథాపి తే దయాసాత్రం పృచ్ఛన్తీం మాం వద ప్రభా.
 సాధూనాం సమచిత్తానాం జరాస్సర్వే సమా భువి. దుర్గంధో
 వా సుగంధో వా యథా వాయోః సమో భవేత్, మునే
 దశేయం నారీణాం తృతీయాఽతీవ దుస్సహా కర్తవ్యం జా
 యతే కేన కేన వాఽస్యా నివర్తనమ్. ఏతద్విస్తార్య మే
 విద్వక్ ధృవయా వద సువ్రత లక్షణావచనం శ్రుత్వా యా
 జకో వాక్యమబ్రవీత్, దైవే కర్తణి షిత్వే వా నార్యః పాకే
 ఘ సంస్థితాః. అకస్తాద్రజసో దోషాత్ స్పృష్టభాండామృప
 స్కరాః, అజ్ఞానాద్వా భయాద్వాపి కామాల్లోభాత్క్వ
 చిత్ స్త్రీయః. అవేదయిత్వా గచ్ఛన్తి తేన దుష్కన్తి సత్కీ
 యాః, క్రియాలోపకరా హ్యేతాః పాపాదస్తాద్ధురత్యయాత్.
 దశామిమాం ప్రాప్నువన్తి సర్వా అపి న సంశయః, బాల్యే
 ఽపి యశావనే వాపి వార్ధక్యే వా కదాచన. తత్ర యా తు

దురాచారా పరానేవాభికాంతతి, శ్వశోశ్చపతిబంధూనాం
 నిత్యం వాచా సుమఃఖదా. ఏతత్పాపయుతా నారీ యా దూ
 షయతి సత్క్రియాః, బాల్యే వైధవ్యమాప్నోతి సా నారీ
 నాశ్ర సంశయః. యా చానుకూల్యరహితా పతిభగ్నేషు సర్వ
 దా, బాల్యే వైధవ్యమాపన్నా రతిహీనా భవత్యలమ్ సర్వా
 సామపి వైధవ్యనిధానం పుష్పసంభవం, శాంతింతస్య ప్రసత్నో
 మి కర్తవ్యోఽస్య చ లక్షణే. లక్షవర్తివ్రతం సమ్యక్కర్తవ్యం
 పాపనుత్తయే, పాపం గచ్ఛతి నారీణామితి వేదవిదో విదుః.
 పూర్ణశూర్పం సువాసిన్యా దాపయేచ్ఛ ముదాన్వితా, మూలా
 దశేషం వ్రజతి రజోదోషా న సంశయః నిర్మూలంతు వ్రజత్యా
 శు లక్షవర్తివ్రతే కృతే, రజసోత్థం మహత్పాపం నారీణాం
 తు న సంశయః. ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా పునః పప్రచ్ఛ ల
 ణా, మనసా శంకితా భూత్వా సాదరం మునిపుంగవమ్. సాధు
 సాధు మహాభాగా చిత్తం మే భయవిహ్వలం, లక్షవర్తివ్రత
 స్యాస్య విధానం కీదృశం వద. కస్మిన్ కాలే ప్రకర్తవ్యం కస్య
 వా తత్సమర్పణం, ఉద్యాపనం కథం కార్యం కిం ఫలం తస్య
 వా మునే. తయా పృష్టో యాజ్ఞోఽపి లోకానాం హితకా
 మ్యయా, వక్తుం ప్రచక్రమే తస్యా లక్షవర్తివ్రతం శుభం,
 యాజకః — వాసుదేవే ప్రసుష్టేతు చాతుర్థాస్యాం విశేషతః,
 ఆషాఢే శుక్లపక్షే తు ఏకాదశ్యాం సమారభేత్. కార్తికే
 మాసి చేతుర్థ్యా ద్వితీయం మంగళదాయకం, సహస్రగుణి
 తం దత్తం ఫలం మోక్షద మవ్యయమ్. కార్తికే చైవ వైశా
 ఖే మాఘే చైవ విశేషతః, చైత్రేఽపి చ శుభం ప్రోక్తం
 యథావిభవసారతః. ఉద్యాపనవిధాం వక్ష్యే సర్వదాం సర్వ

మోహినీం, ప్రాతః స్నాత్వా శుచిర్భుత్వా పంచగవ్యం తు
 ప్రాశయేత్. పుణ్యాహవాచనం కృత్వా ఆచార్యం వరయే
 త్తతః, ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణై ర్యుక్తం కుర్యాత్తర్పణమంజసా.
 ఆక్షతైశ్చ యవైర్వాపి లక్ష్మీనారాయణం ప్రతి, దశాంశతః
 ప్రకుర్వీత వర్తీనాం తర్పణం బుధః. తర్పణస్య దశాంశేన హో
 మం కుర్యాద్యథావిధి, తర్పణోక్తేన మస్త్రేణ పాయసం చ
 ఘృతాన్వితమ్. సాయంకాలే తు సంప్రాప్తే శుచిర్భుత్వా
 సమాహితః, గోమయేనానులిప్యథ చతురశ్రం తు మండ
 లమ్. తన్మధ్యేఽష్టదశం పద్మం పంచవర్ణైస్సుశోభితం, వితాన
 మిత్సుఖంధైశ్చ పఞ్చవర్ణైః సుశోభితమ్. తన్మధ్యేవస్త్రమాస్తీర్య
 తండులాన్పరిస్థపంచకాన్, తన్మధ్యే కలశం దివ్యం పంచపల్ల
 శోభితమ్. వస్త్రోపరి న్యసేద్దేవం లక్ష్మీనారాయణం విభుం,
 బ్రహ్మణః కలశం వస్త్రం నిక్షిపేత్తండులోపరి. త్రయస్త్రింశత్సు
 శోభాధ్యాయ కలశాన్ విస్యసేత్తతః, నిక్షిప్య పంచరత్నాని పంచ
 కోమలపల్లవాన్, ప్రతిమాశోధనం కృత్వా నిక్షిప్య కలశోపరి.
 ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్వీత షోడశైరుపచారకైః, యామే యా
 మేతు పూజాం చ కుర్యాజ్జాగరణం నిశి. పరేఽహ్ని ప్రాత
 రుత్థాయ కుర్యాద్వై దంతధావనం, నద్యాం స్నాత్వా
 ద్విజవరైః ప్రవిశేద్దహముత్తమమ్. హోమం చ బ్రాహ్మణైః
 కార్యం స్వగృహోక్తవిధానతః, పాలాశైః సమిధైశ్చైవ
 చరుణా పాయసేన చ. నారాయణస్య గాయత్ర్యా హోమం
 కుర్యాద్యథావిధి, తతో జయాదిహోమం చ పూర్ణాహుతి
 మనంతరమ్. పునఃపూజాం చ నైవేద్యం ధూపనీరాజనాదిభిః,

క్షమార్పణం ప్రకుర్వీత స్తోత్రై రేవంవిధానతః. ఆచార్యాయ
 సదారాయ దర్శిద్రాయ కుటుంబినే, శ్రుతిజ్ఞాయ స్మృతిజ్ఞాయ
 శాంతాయ చ సుశీలినే. సవస్త్రమండపం దద్యాద్వ్యతి భక్తి
 సమన్వితః. ఆచార్యం వేదవిదుషం వస్త్రాభరణసంయుతం, గంధ
 పుష్పాక్షతైర్దివ్యై ధూపైశ్చ పరిశోభితం, హరిం నిచిన్త్య
 మనసా ప్రతిమాం వస్త్రసంయుతామ్. కాంస్యసాత్రం సదీపం
 చ గాంసవత్సాం యస్వినీం, స్వర్ణశృంగీం రౌప్యఖురాం
 కాంస్యదోహనభాజనామ్. సవస్త్రాలంకృతాం గాం చ ఆచా
 ర్యాయ సమర్ప్య చ, సఫలాం దక్షిణాం దద్యాద్విత్తశాత్యం
 న కారయేత్. బ్రహ్మణః కలశం దద్యాద్దృత్విజశ్చ ప్రసూజ
 యేత్, తేనైవ పూజాం కుర్యాచ్చ బ్రహ్మణానాం స్వశక్తితః.
 ఋత్విగ్భిః సహ విప్రైశ్చ బంధుభి ర్భోజయేత్తతః, వర్తినం
 ఖ్యాదశాంశం తత్తర్పణం కారయేత్సుధీః. తద్దశాంశంఽపి
 జహాయా ద్దశాంశం విప్రభోజనం, దీనాంధస్యపరోక్షం పం
 గూక్ష భోజయేదన్న కాంక్షణః. లభ్యా ప్రసాదం విప్రాణాం
 స్వయం భుంజీత బంధుభిః, యా చైవం కురుతే నారీ అస్యాః
 పుణ్యఫలం శృణు. అవాచ్యాన్యపి పాపాని రహస్యేన కృతాని
 చ, నశ్యన్త్యేతాని సర్వాణి వ్రతస్యాస్య ప్రభావతః చండాల
 గామినీవాపి తథాహూద్రాభిరుర్జినీ, పితృన్యమూతులభ్రాతృ
 పుత్రజామాతృసంగతా. బాలస్మీవా కృతస్మీవా చ మాతా
 పితృవధే రతా, గోస్మీవా తస్కరీ వాపి రజస్సుకరణారిణీ.
 వహ్నిదా గరదా చైవ నిత్యం వాఽప్రియవాదినీ, పత్యై
 జీవతి యా నారీ వ్యభిచారి భవేత్సదా. ఏవమాది మహా
 పాపై రావృతాఽపి కులాంగనా, కృత్వా చైతద్వ్రతం
 పుణ్యం ముచ్యతే నాత్ర సంశయః. వ్రతానాముత్తమం చైవ

స్త్రీణామావశ్యకం త్విదం, లక్షవర్తిప్రదానేన విష్ణోరమిత తేజ
 సః. కోటయో బ్రహ్మహత్యానా మగమ్యాగమకోటయః, త
 దైవాత్యుగ్రపాపానాం కోటయోఽథ సహస్రశః. నశ్యంతి
 నాత్ర సందేహో నార్యావాపి నరస్యచా, కిమత్ర బహునో
 క్తేన నానేన సజ్జశం వ్రతమ్. పునఃకోటి వ్రతం కృత్వా పూ
 ర్వోక్తైః పాపసంచయైః, ముచ్యతే నాత్ర సందేహో మధుశా
 సనశాసనాత్. ఏతత్సర్వం మమాఖ్యాతం పుచ్చన్త్యాస్తవ
 మానదే, వ్రతం కురు సుఖం తిష్ఠ యథా తే రోచతే మనః.
 ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా పునః పప్రచ్ఛ లక్షణా, ఆజ్ఞానాద్దుష్ట
 భావాద్వా న విశ్వాసో మమైవ చ. వ్రత్యయార్థం తు తద్బ్ర
 హ్మ ప్రత్యక్షం కురు మేఽధుచా, ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా
 యాజ్ఞో వాక్యమబ్రవీత్. కథం తే వ్రత్యయో బ్రూహూ ఇతి
 తాం కరుణానిధిః, సా చోవాచ పునర్విప్రం విస్తయోత్సున్.
 లోచనా, నవవైధవ్యసంఘాతాకుమారి భృశదగ్ధితా, ఆస్యాః
 పతిః కథం జీవేద్వైధవ్యం నైవ గచ్ఛతి. తథా కుసుమునిశ్రేష్ఠ
 దయా శమపతాం ధనం, ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా విస్మితో యా
 జ్ఞోఽబ్రవీత్. లక్షవర్తిఫలం దివ్యం దిశ తస్యై ముదాయుతా,
 తేన జీవే దయం నూనం బ్రహ్మహృచ్చ పురాభవే. తస్మాదయం
 రాజయత్తురోగేణ చ మృతిం గతః, తథాపి వ్రతచూహిత్యా
 జ్ఞీవితం పునరేష్యతి. దాపయస్వ హరేర్హృత్తిం కాంస్యపాత్రం
 తదైవ చ, జీవన్ముక్తి భవేదాశు సత్యచూషరణాంతికమ్. లక్ష
 ణావచనం శ్రుత్వా జలం స్పృష్ట్యా చ వాగ్యతా, లక్షవర్తి
 వ్రతం కృత్వా దదౌ చాస్యైఫలం ముదా తస్యపుణ్యవ్రభావే
 న తత్తుణాదేఃచోత్థితః, కుమార్యాకారయామాసవైధవ్యస్యా

పనుత్తయే. నీతత్పుణ్యప్రభావేన కుమారీ సా చ శోభనా,
 యావజ్జీవం జీవపత్నీ బభూవ బహుపుత్రకా. తద్బాంధ
 వా స్తదా సర్వే తుష్టుపుస్తాం చ లక్షణాం, యాజకం చైవ
 సంప్రీత్యా జగ్తుస్తే నిజమందిమ్. లక్షణా చాపి దానేన
 భుజంగేన చ సంయుతా, లక్షవర్తివ్రతం కృత్వా కల్పోక్త
 విధిపూర్వకమ్ ఇహ లోకే సుఖం భుక్త్వా మృతా నైఋత
 మాప సా, తతస్తు మరణం ప్రాప్తో దాసస్తస్యాః సహాయకృత్.
 మహారాజకులే జాత శ్చక్రవర్తి బభూవ హ, సా లక్షణా
 చ తత్పత్నీ సర్వలక్షణసంయుతా. బభూవ సర్వవిఖ్యాతా
 జీవపత్నీ సుపుత్రకా, లక్షవర్తివ్రతస్యాస్య నారీ వా పురుషోఽ
 పివా. సహాయం యదివా కుర్యా తస్యైర్గం గచ్ఛతి నిశ్చితం,
 నారీ తు తత్ఫలం ప్రాప్య సుభగా భవతి ధృవమ్. సర్వ పూ
 ఫలం ప్రాప్య విష్ణులోకే మహీయతే, య ఇదం పుణ్యమా
 ఖ్యానం శృణోతి శ్రద్ధయాన్వితః, తత్ఫలం సమవాప్నోతి విష్ణు
 లోకే మహీయతే. ఇతి శ్రీస్కాందపురాణే ఉమామహేశ్వర
 సంవాదే లక్షవర్తివ్రతకథా సంపూర్ణా.

196

లక్షవర్తివ్రతకథ.

మహాపుణ్యప్రద మైననైమిశారణ్యంబున గొప్పగొప్ప
 బ్రహ్మలుండిరి. వారికడ కొక్కనాడు సకల శాస్త్రార్థవిచక్షణ
 చణుడయినసూతమునీంద్రుఁ డేగుదెంచెను. ఆసమయంబున
 నామునీంద్రులందఱు పురాణముల నెఱిగిన సూతమునీంద్రుని
 యథావిధిగాఁ బూజించి, “ఓమునీంద్రా! స్త్రీలకు రజోదోషం
 బునఁ బెక్కుపాతకంబు లుద్భవిల్లుచున్నవి, వారి కట్టి పాతకం
 బులఁ దొలఁగించి ముక్తిసంగునట్టి యొక్క రహస్యవ్రతంబుఁ

దెలుపు"మని యడిగిరి. అంతట నామునీంద్రుఁడు వారి
 కిట్లనియె. ఓ మహాత్ములారా! మీరు మంచిసంగతి నడిగితిరి.
 అది మీకెఱిగించెద వినుఁడు. తొల్లి యొక్కనాఁడు పరమేశ్వ
 రుఁడు కైలాసంబున స్వర్ణమయవీరమునఁజూర్చుండియుండఁగా,
 పార్వతి మిక్కిలి భక్తిమెఱయ నాధునితో నిట్లనియె. ఓ
 మహేశా! నీకు పలుమాటు మ్రొక్కులిడెదను. తమకు నా
 యెడ చాత్యల్యంబు గలదేని, నాసుశయంబుఁ దీర్పుఁడు. ఏది
 యన, లోకంబున స్త్రీలకుఁ బరగృహపాసంబునను, బెనిమిటిని
 దిరస్కరించుటవలనను, భూణహత్య, గర్భభేదము, పరపురుష
 వాంఛ, అసత్యమాడుట, పరవలచన మొదలగువానివలనఁ
 బెక్కుతెఱంగులైనపాపంబులు వాటిల్లుచున్నవి. అన్నయేనియు,
 తమ్ముడేనియు, తండ్రియేనియు సుందరపురుషునిఁ గాంచి
 స్త్రీలకుఁ జిత్తము చలించునందురు. మఱియు గర్భము ఛేదిం
 చుట, పంక్తిభేదము, పాకవిక్రయము, పాకద్రవ్యముల నప
 హరించుట మొదలగు పాతకంబులును గలుగును. మఱియు,
 క్రూరత, లోభితనము, కటికితనమును, సాహసమును గలిగి
 యుందురు. ఈపాతకంబువలన వీరికి ముక్తి యెటు నాకానతి
 యిచ్చుని యడిగిన నాపరమేశ్వరుఁడు పార్వతిమాటలు విని
 చిఱునగవు నవ్వుచు నిట్లనియె. ఓసర్వమంగళా, నీవు మంచి
 ప్రశ్నయడిగితివి. సకలస్త్రీలకుమోక్షప్రదం బగునొక్కవ్రతం
 బున్నది యని చెప్పెను. ఆమాటలువిని, పార్వతిపరమేశ్వరునిఁ
 గాంచి, 'ఓనాథా! ఆవ్రతంబు నెవ్వ రాది నాచరించిరి? ఆవ్ర
 తంబునేయుటయెట్లు నాకానతియ్యవే' యని యడిగిన నీశ్వరుఁ
 డిట్లనియె. ఓపార్వతీ! కడురహస్యమైన యొక్కవ్రతోత్త

మంబు గలదు. దానిమూలమున నెవ్వరైనను, ముఖ్యముగా
 స్త్రీలు సమస్తపాపంబులనుండి తొలగినవారై, సకలసౌఖ్యము
 లనుభవించుదురు. ఆప్రత్యోత్తమ మెద్దియన లక్షవర్తి
 వ్రతంబు నాచరగు. ఓదేవీ! యావ్రతవిధానంబు నెప్పుడ నాల
 కింపుము. ఆమాధశుద్ధవశమినాఁ డొక్కపూట భుజించి, మఱు
 నాఁ డుదయము స్నానము నాచరించి, నిత్యనిర్మలములం దీడ్చు
 కొని, తర్వాత, “జగన్నాథా, నేను నేఁడు నీకుఁ బ్రితకరంబైన
 లక్షవర్తివ్రతంబును జేయఁదలచి యున్నాను. నా కనుజ్ఞ
 యి”మని విష్ణువుం బ్రార్థించి, మూఢము మొదలగు దోషములు
 లేని, యామాధశుక్లై కాదశి పూర్ణతిథిగా నున్ననాఁ డీవ్రతంబు
 నుపక్రమింపవలెను. తర్వాత నదిమొద లేకాదశినాఁ డుపవా
 సంబుచేయుచు, కార్తికశుద్ధవకాదశినాఁటికి లక్షవర్తిలగు పూర్తి
 చేసి, కార్తికశుక్లై కాదశినాఁడు మంటపారాధనము మొదలగి
 నవి చేసి, ద్వాదశినాఁడు హోమము, బ్రాహ్మణసంకల్పణము
 జేయవలయును. బ్రాహ్మణులైనచో ద్వాదశినాఁడనగు, నితరు
 లైనచోఁ బున్నమనాఁటితో ముగించి, యానాఁడు హోమా
 దులను చేసి సమాప్తిచేయవలయును. ఈ లక్షదీపారాధనలు
 ముగియునటకుఁ బ్రతిదినము లక్షవర్తినిమిత్తము చేసిన వత్తుల
 తోను, నేతిదీపములతోను, కర్పూరదీపారాధనములతోను
 బ్రతిదినము నారాయణునిఁ బూజింపవలయును. ఓప్రియు
 రాలా! ఈవ్రతమహిమంబుచే నువాసినలుగాని, విధవలుగాని,
 స్త్రీలుచేసిన సకల రహస్యప్రకటపాపంబులును ప్రాయశ్చిత్త
 ములు లేనివిసైతము తొలగిపోవుచున్నవి. లక్షవర్తినీపముల
 దర్శించినమాత్రముననే బ్రహ్మహత్యాది పకల దోషములును

నశించుచున్నది. అని పరమేశ్వరుడు చెప్పగా, స్వాతి “మహా
 దేవా! తొల్లి యీవ్రతం బెవ్వరాచరించిరి? నా కాశతీ” మ్మని
 యడుగఁగా, నామహేశ్వరుఁ డిట్లనియె. ఓ దేవీ! నీకొక్క
 యితహాసంబుఁ జెప్పెద వినుము. ఆర్యావర్తదేశమున లక్షణ
 యను నొకచూంపుడుకత్తై యుండెను. దానికిఁ బ్రాచువువాడ
 యిన దాసుడగు పేరుగల యొకపిటుడు గలఁడు. ఒక్కనాడు
 లక్షణ ఋతుస్సాతమై గోదావరీతీరమునఁ జేరువను బెనిమిటి
 శవమును ముందుంచుకొని యెడ్చుచున్నయొక్కకులకాంతను
 బ్రాహ్మణినిగాంచి, తానచటిఁబోయి తనతోడవచ్చిన పిటునితో
 నిట్లనియె. కలస్త్రీల కీదశ యతిదారుణమైనది. ఈ యవస్థ పరా
 ధీనతను గలిగించును, మరణవర్తంతము దుఃఖముగఁగలించునది.
 లోకంబున స్త్రీలకుఁ బుట్టినబిడ్డలు చచ్చుటయు, గొఱ్రాలు
 నుండుటయు, వైధవ్యమును తీరినదుఃఖములు. అందును
 వైధవ్యదుఃఖము చెప్పితీరను. ఈ చిన్నది కదునంతపాలగు
 చున్నది. ఈచిన్నదాని కిట్టిదశ రాఁ గారణమేమి? ఇది యేపాప
 కర్తఫలము? ఈదుఃఖ మెట్లు తొలగును? అట్టి యుపాయం
 బెవ్వఁడెఱుంగును? నాకుఁ జెప్పుమని యడిగెను. అంతట దాసుఁ
 డును, “ఓ సుందరాంగీ! మంత్రవేత్తలగు పెక్కండు బ్రాహ్మ
 ణోత్తములను బ్రహ్మదేవుడు సృజించియున్నవాడు. ఆ విప్ర
 పుంగవు లీమె కెట్టి దుఃఖము సంప్రాప్తమైనదియు చెప్పజాలు
 దురు. వారు శాస్త్రజ్ఞానముచేతను, స్వభావముచేతను నట్టి
 సంగతుల నెఱుంగఁగలరు.” అట్లయిన సరియని గ్రహించి,
 యచ్చటికెచ్చటనుండియో వచ్చిన శాస్త్రార్థవేత్తయగు మహా
 వృద్ధుడైన యాజకుడను నొక బ్రాహ్మణోత్తమునికి మ్రొక్కి,

కడువినయంబుదోష నామునిపుంగవుని నడిగెను. 'నీవరుసీంద్రా,
నేను జాతిచే వేశ్యను. చెడునడత గలదానను. పన్ను లక్షణ
యందురు. వాయువు సుగంధ దుర్గంధములను సమముగా
గ్రహించునట్లు నన్ను హీనురాలనని యెంచక, గొప్పశ్మల
కుత్తరమియ్యఁ గోరెదను. ఓ మునీంద్రా, స్త్రీలకి మూడవది
యైన వైధవ్య మోర్వరానిదిగా నున్నది. ఏల యుష్టదుఃఖము
సంప్రాప్తమగును? ఇది యెట్లు తొలఁగును? ఈదోషముంబు
నాకు విస్తరించి చెప్పుమని యడిగెను. లక్షణములకులు విని
యాజకుఁడు లక్షణ కిట్లనియె. ఓ లక్షణా, స్త్రీలు వైధవ్యతృ
కార్యములకై వంటవాచ్యులునేయు సమయమున నే యుగస్తా
త్తుగా రజస్సు గనఁబడినయెడల, భయముననో, కామముననో,
లోభముననో, యీసంగతిఁ దెలుపక, పనిముట్లుపన్నిరిని చూ
యపరిశుద్ధములు గావించుచుండురు. దాస సత్కర్తృము
లన్నియు చెడిపోవుచుండును. వీ రిట్లు సత్కర్తృములకు
లోపము గలిగించువారు గనుక, వీరు బాల్య యశాననపాస్తక్య
ములలో నెప్పుడో యొక్కపు డీయవస్థను బొందుచున్నారు.
దురాచార పరాయణురాలై, పరపురుష వాంఛగలదై అత్త
మామలకును, తనమగనికిని, బంధువులకును నిష్ఠురపు మూట
లఁచే గడుదుఃఖము గలిగించు నాయలివయసు, ఈజోదోషము
గలయలివయు బాల్యముననే వైధవ్యము నొందుచున్నారు.
మఱియు భర్తకనుకూలముగాక యుండునట్టిస్త్రీగలు వైధవ్యము
నొంది, సౌఖ్యహీనురాలగుచున్నది. ఈదోషములెల్ల స్త్రీలకు
రజోదోషముననే కలుగుచున్నవి. లక్షణా! ఈజోదోషము
దొలఁగుటకు శాంతిని చెప్పెద నాలకింపుము. స్త్రీలు లక్షనర్తి

వ్రతంబు చేసి, సువాసినులకు పూర్తిగా మూసివాయనము
 లిచ్చిన, ఈగబోదోషంబు నిస్సంశయముగాఁ దొలఁగును. అని
 యాజకుఁడు చెప్పఁగా, లక్షణ యాజకుంఁగూర్చి, మహాత్మా! నా
 మనంబు తత్తఃపఱచుచున్నది. ఆలక్షవర్తివ్రతవిధానంబెట్లు? దాని
 నెట్లు చేయవలసినది? ఆవ్రతమువలన నెవ్వరికిఁ దృప్తిగలుగును?
 ఉద్యాపన మెట్లు చేయవలెను? ఆవ్రతంబు చేయుటవలన ఫలం
 బేమి యని యడిగెను. అంత యాజకుఁడు లోకాసుగ్రహముఁ
 గోరి యిట్లనినెను. ఓలక్షణా వినుము. చాతుర్త్వాస్యలయం దీవ్రత
 మునుజేయవలెను. ఆషాఢశుక్లై కాదశినాఁ డారంభించి, కార్తిక
 శుక్లై కాదశినాఁడు వ్రతంబు నాచరించినయెడల వేయింతల
 ఫలంబు గలుగును. కార్తిక, వైశాఖ, మాఘ, చైత్రములం
 దైనను జేయవచ్చును. దీనికుద్యాపనక్రమ మెట్లనిన, వ్రతదిన
 బున వేళువ లేచి స్నానముచేసి, నిత్యకృత్యములను దీర్చు
 కొని, పంచగవ్యము దీసికొనవలెను. తర్వాత వ్రతోపక్రమము
 జేయునప్పుడు మొదట పుణ్యాహవాచనము, ఆచార్యముచేసి,
 ఋత్విక్కులచే యవలతోఁగాని, అక్షతలతోఁగాని పదివేలు శ్రీ
 లక్ష్మీనారాయణప్రీతికై తర్పణముచేయింపవలయును తర్పణ
 మున పదియవవంతు ఘృతపాయసముచే హోమము చేయింప
 వలయును. సాయంకాలమున స్త్రీ స్నానముచేసి, మడిగట్టుకొని
 పరిశుద్ధురాలై, నాలుగుమూలలు దీర్చినమంటపము నొక్క
 దానిని నిర్మించి దానినడుమ నైదురంగులతో నెన్నిదిదళముల
 పద్మమువేసి, చెఱకుగడలతోను, కొండగోఁగులతోను చాంది
 రిని గట్టి దానినడుమ వస్త్రముపఱచి, యైదుకుంచముల బియ్య
 ముపోసి, దానినడుమ కలశమునుంచి, పంచపల్లవములువేసి,

వస్త్రముపై లక్ష్మీనారాయణప్రతిమలుంచి, యూనిముగ్ధముపై
 బ్రహ్మకేశమును, ముప్పదిమూడు చక్క-లగా పలంకించినకల
 శములను, ప్రతిమలను స్థాపించి, ఇంద్రాగ్నిత్యేదికృతగులతో
 గూడ నావాహనముచేసి, యంకలశములందు నయిదుగత్తు
 ములను, చిగుళ్లను చెచ్చియుంచి, ప్రసాదముగావించి,
 లక్ష్మీనారాయణ ప్రాణప్రతిష్ఠ చేసి, దీపాభిషేకములను
 నాలుగుజాములందును జేయుచు రాత్రి జాగరణము చేయు
 వలయును. ముప్పదిపలముల కంచుగిన్నెయందు ఆర్యసేయు నిం
 డుగాపోసి, బంగారు వెండి వత్తులువేసి, దోహదమువేసి, మంగట
 పావాహనమునకు ముందుగా దీపారాధనముచేసి, పద్మట
 ప్రతియామంబునను బూజచేయుచు, సృష్టిగీర్వాణాదిముల
 తోను, సత్సంగములతోను, వేదఘోషములతోను, రాత్రి
 జాగరణముచేసి, మఱునాడు వేకువలేచి దిగంతభ్రమణము
 చేసికొని, నదీతీరంబునకు వెళ్లి స్నానమాచరించి, బ్రహ్మణులు
 స్వస్తివాచనము చేయుచు వెంబడింపగా, స్వగృహంబునకువచ్చి
 చేరవలెను. తర్వాత బ్రాహ్మణులతోగూడి, తమతమసూక్తము
 లందుఁ జెప్పినరీతిగా, మోదుగుసమిధలతోను, హవిస్సుతోను,
 పాయసముతోను, ఆజ్యముతోను నారాయణగాయత్రితో
 1000 మాటులు హోమంబు గావించి, తర్వాత జయాది
 హోమంబును, పూర్ణాహుతిని జేసి, పునఃపునః ధూపదీప
 నైవేద్య తాంబూల నీరాజనాదులొసఁగి, పలువిధంబులైన
 స్తోత్రములుచేసి, యమార్పణము చేయవలెను. సకలశాస్త్రముల
 నెఱిగిన వృద్ధబ్రాహ్మణుఁ డైనయాచార్యునికి వస్త్రాదులతోఁ
 గూడిన మంటపమునొసఁగి, గోదానంబునుచేసి, యాగోవు

తోడ కంచుచెంబును, ఆవుదూడను, బంగారుతోకొమ్ములు, వెండితోగిట్టలు చేయించి యిచ్చుచలయును. తర్వాత బ్రహ్మకు కలశము నొసంగి తర్వాత ఋత్విక్కులకుఁ దనశక్తివందనలేక కలశవస్త్రప్రతిఘాదల నొసంగి, బంధుజనంబులను, ఋత్విక్కులను భోజనములచే తృప్తిచొందింపజెను. లక్షవర్తులలో పదియవవంతు (1000) తర్పణము, వానిలో పదియవవంతు (1000) హోమము, వానిలో పదియవవంతు (100) బ్రాహ్మణులకు సంతర్పణమును గావింపవలయును. గ్రుడ్డి, కుంటి, కురూపి, పేద, సాదలకు నన్నముపెట్టి, బ్రాహ్మణులయానతిపడసి తాను భుజింపవలయును. ఈవ్రతంబును భక్తితోఁజేసినస్త్రీ, చండా గమనము, శూద్రగమనము మొదలగు చేయరానిపాపంబు లజ్ఞానముతోఁ జేసినను, వానినుండి విముక్తురాలగుచున్నది. ఈ వ్రతమహిమము నీకు సవిస్తరంబుగాఁజెప్పితి నని చెప్పఁగా, లక్షణ యాజకుంజూచి, నీమాట నేను నమ్ముజాలను. దానికిఁ దగిన దృష్టాంతంబుఁ జూపుమని యడిగెను. అప్పులుకులు యాజకుండు విని, “నీకెట్లు నమ్మకము గలుగును?” అని యడుగఁగా, “అన్యాయ, యీయతివ సూతన వైధవ్యంబుఁ బొందినదై, మిక్కిలి తపించుచున్నది. దీనిమగం డెట్లు జీవించును? ఈ చిన్నదాని కెట్లు వైధవ్యంబు దొలంగును? నా కట్టికార్యంబు చేసి చూపు” మని యడుగఁగా, యాజకుం డాశ్చర్యమొంది, ఓలక్షణా, ఈతఁడు పూర్వజన్మంబున బ్రహ్మహత్యచేసెను. దాని వలన నీతఁ డీజన్మమున త్తయరోగముచే మృతిచొందెను. నీవు లక్షవర్తివ్రతంబు చేసినఫలమును దీనికిన్దు. దీనిమగండు పునర్జీవితుడగును. లక్ష్మీచారాయణప్రతిమను, కాంస్యపాత్రమును

నాచార్యులకు చానంబుచేయుము. దీనిమగండు జీవింపఁగలఁ
డని చెప్పఁగా, లక్షణ లక్షణ ర్తివ్రతంబు గావించి, యాఫలంబు
నాబ్రాహ్మణస్త్రీ కొనంగెను. అంత దానిపెనిమిటి పునర్జన్మము
జయ్యెను. ఆచిన్నదియు బ్రదికియున్నంతకాలము సువాసినీగ
నుండి పెక్కండ్రుపుత్రులం బడసి సౌఖ్యముతో నుండెను. ఆ
చిన్నదానిబండుగులందఱు లక్షణను బహువిధంబులఁ బొగడి,
తమతమయిండ్లకేగిరి. లక్షణయు తనవిటునితో నింటికివచ్చి,
లక్షణ ర్తివ్రతం బాచరించి యిహలోకంబున సుఖంబు లను
భవించి, యంతమున వైకుంఠము నొందెను. దానివిటుండు
మృతినొంది యొక్కడేశమునకు చక్రవర్తియాయెను. ఆల
ణయు వానికిఁ బట్నియై, మిక్కిలి కీర్తిచెంది దీర్ఘసువాసినీ
గాను, బహుపుత్రవతిగాను నుండెను. ఈలక్షణ ర్తివ్రతంబు
చేసినవారును, సహాయపడువారును, ఈకథ విన్నవారును,
చదివినవారును విష్ణులోకంబు నొందుదురు. అని యిట్లు పర
మేశ్వరుండు పార్వతికిఁ జెప్పఁగాఁ బరమేశ్వరునివాక్యము
లాలించి యాదేవి కడుసంతోషు రాలయ్యెను.

స్కాందపురాణమున లక్షణ ర్తివ్రతకథ

సంపూర్ణము.

